

met Luxemburg, som for Tiden staar under Kongen af Hollands Regimente. Kort efter Krigen mellem Østerrig og Preussen i Aaret 1866 blev der af Frankrig reist Forlangende om, at dette Land i Egevægtens Interesse burde drages ind under Frankrig. Det lykkes Frankrig at formaa Kongen af Holland til at erklære sig villig til en Afstaaelse af Landet til Frankrig. Tyskland modsatte sig imidlertid dette, og der førtes i den Henseende forskjellige diplomatiske Forhandlinger, der endtes paa Konferencen i London med en Overenskomst, i Kraft af hvilken det blev bestemt, at Luxemburg skulde forblive under Kongen af Holland, men tillige erklæres for neutralt og garanteres som saadan. Men ved Siden deraf blev det besluttet, at den stærke Fæstning, (Haffner: Forbunds-fæstningen) som den Gang var ophørt at være Forbunds-fæstning, og som ogsaa derfor i Følge disse nye Bestemmelser i Londoner-Konferencen ene og alene skulde høre under Holland, skulde sløjes. Man troede ikke, at man kunde betro Kongen af Holland, som Stykker for Hertugdømmet Luxemburg, at forsvare denne Fæstnings Neutralitet, man fandt, at det vilde være heldigere for Besættelsen af Landets Neutralitet, om disse Fæstningsværter aldeles sløjedes. Men det ikke — det er et Spørgsmaal, jeg her opfaster — kunde være muligt, at en europæisk Konferenc, der skulde afgjøre det Spørgsmaal, om Kjøbenhavn skulde befæstes eller ikke, vilde komme til det Resultat, at det i Danmarks Neutralitets Interesse netop vilde være heldigt, om Kjøbenhavn ikke befæstedes? Det er kun det Spørgsmaal, jeg skal tillade mig at opfaste, ikke besvare.

Ordføreren (Blom): Jeg vil blot i Anledning af den Uttring, der nu kom fra det ærede 2det kongevalgte Medlem, gjøre opmærksom paa, at Luxemburg fra 1815 til 1867 var Forbunds-fæstning, besat af en meget stærk preussisk Garnison. At Frankrig ikke ønskede at beholde denne Fæstning som en tydsk Forbunds-fæstning, liggende lige for Næsen af sin Grændse, synes jeg nok, man kan forstaa; at Holland selv under disse Omstændigheder foretrak at sløise denne Fæstning fremfor at beholde den som tydsk Forbunds-fæstning synes ogsaa at være klart, og endelig, at Holland ikke ønskede at have en Fæstning, der var adstilt fra Landets øvrige Territorium ved et fremmed mellem-liggende Land, forekommer mig ligeledes høist tænkeligt. Jeg tror derfor ikke, at man behøver at gaa over Aaen for at hente Vand, d. v. s. gaa saa langt som det ærede Medlem gjorde, for at finde en Forklaring paa

det mærkelige Fænomen, at Luxemburg blev opgivet som Fæstning.

Udsig: Men det er jo en Selvfølge, at i det Dieblit, da Preussen og Frankrig paa Konferencen bleve enige om, at dette Land ikke skulde afstaaes til Frankrig, men forblive under Holland, var det dermed afgjort, at Luxemburg skulde ophøre at være en Forbunds-fæstning, for saavidt den da havde været det til den Tid, hvilket jeg forøvrigt tillader mig at betvivle. Saavidt jeg erindrer, var den allerede ophørt at være det den Gang, men det er i alt Fald en Selvfølge, at denne Overenskomst medførte, at den ophørte at være en Forbunds-fæstning. Hvad den derimod ikke medførte og ikke nødvendigvis maatte medføre, var Fæstningens Sløisning, og hvis det virkelig er til Nytte for et neutralt Land, som staar mellem to andre Magter, at der haves en Fæstning, som saaledes skulde kunne forhindre andre krigsførende Magter fra at bemægtige sig dette Land, maatte det ligesaa godt være Tilfældet med Luxemburg, som det maatte være Tilfældet med Kjøbenhavn, idet det dog naturligvis i begge Tilfælde kommer an paa, i hvilken Grad man kan stole paa, at en saadan Fæstning kan blive tilbørlig forsvaret, og dernæst ogsaa paa, om der haves Villie dertil; thi ogsaa det er et stort Spørgsmaal, som her maa tages i Betragtning.

Ordføreren (Blom): Ja, mine Herrer, det er naturligvis ikke ganske let at huske aldeles nøiagtigt, hvorledes Forholdene vare i Foraaret 1867 med Hensyn til Forbunds-fæstningen Luxemburg, men, hvis jeg ikke tager ganske overordentlig feil, var Forholdet det, at Preussen havde erklæret, at ved Krigen 1866 mellem Østerrig og Frankrig, hvor Holland som bekjendt holdt sig neutralt, var Holland faktisk traadt ud af Forbundet, men Fæstningen var ikke rømmet af den preussiske Garnison; jeg skulde tage overordentlig feil, hvis den var rømmet, jeg tror det ikke. Under disse Omstændigheder kunde jeg godt tænke mig, at Holland vilde foretrække at have en sløiset Fæstning fremfor at have den preussiske Garnison; det vilde jeg ogsaa foretrække. Det at drage en Parallel mellem Luxemburg og Kjøbenhavn er jo iøvrigt ikke aldeles korrekt, thi Luxemburg har for Holland ikke nogen som helst strategisk Betydning eller overhovedet nogen som helst Betydning af nogen Slags. Holland kunde ikke tænke paa at forsvare et saa isoleret liggende Land som Luxemburg, ligesaa lidt som Danmark vilde kunne tænke paa at for-